

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

ВІСНИК ПРИКАРПАТСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Педагогіка

Випуск XXXVIII

Івано-Франківськ

2011

Друкується за ухвалою Вченої ради Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Редакційна рада: д-р філол. наук, проф. В.В.Грещук (*голова ради*); д-р філос. наук, проф. С.М.Возняк; д-р філол. наук, проф. В.І.Кононенко; д-р істор. наук, проф. М.В.Кугутяк; д-р юрид. наук, проф. В.В.Луць; д-р філол. наук, проф. В.І.Матвіїшин; д-р фіз.-мат. наук, проф. Б.К.Остафійчук; д-р пед. наук, проф. Н.В.Лисенко; д-р хім. наук, проф. Д.М.Фреїк.

Редакційна колегія: д-р пед. наук, проф. Н.В.Лисенко (*голова редколегії*); д-р пед. наук, проф. Т.К.Завгородня; д-р пед. наук, проф. А.В.Вихрущ; д-р пед. наук, проф. В.В.Кемінь; д-р пед. наук, проф. І.Є.Курляк; д-р пед. наук, проф. В.К.Майборода; канд. пед. наук Л.О.Мацук (*відповідальний секретар*); д-р пед. наук, проф. А.С.Нісімчук; д-р пед. наук, проф. В.А.Поліщук.

Адреса редакційної колегії:

76000, м. Івано-Франківськ, вул. Мазепи, 10 (Шевченка, 57)

Педагогічний інститут

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Вісник Прикарпатського університету.

Серія: Педагогіка. 2011. Вип. XXXVIII. 192 с.

Видається з 1995 р.

У віснику вміщено науковий доробок відомих українських і зарубіжних учених в напрямі актуалізації народнопедагогічної скарбниці з проблем формування здорового способу життя дітей та молоді у сучасних навчальних закладах, а також наведено результати аналізу ретроспективи порушених проблем в руслі глобалізації освіти і підготовки молоді до активної життєдіяльності.

Представлені результати наукових досліджень різних напрямів педагогічної науки можуть бути використані науковцями, аспірантами, педагогами і студентами. Вісник розраховано й на всіх тих, для кого означені проблеми становлять науковий інтерес.

The given newsletter contains scientific works by well-known Ukrainian and foreign scholars towards actualization of folkpedagogical heritage outlining the problems of formation of a healthy way of life of children and the youth in modern educational establishments and shows the results of retrospective analysis of given problems towards globalizations of education and preparation of the youth to active life.

The results of scientific researches of different tendencies of Pedagogical science can be used by research workers, graduate students, teachers and students. This bulletin is also intended for everyone, who is interested in the noted problems.

1. Berners-Lee, T.- Hendler, J.-Lassila, O. The Semantic Web – Scientific American, May
2. B. Doyle: The History of DITA, <http://dita.xml.org/book/export/html/1047> (letöltve: 2011.02.15.)
3. Brachman R. J., Levesque H.J. The tractability of subsumption in frame-based description languages – In AAAI-84. 1984. 34–37.p.
4. Guarino, N. Formal Ontology and Information Systems, Proceedings of FOIS'98, IOS Press. – Amsterdam, 3-15.p.
5. Gruber, T. R. A Translation Approach to Portable Ontology Specifications. – Knowledge Acquisition, Vol. 5 No.2, 199-220.p.
6. Hayes, P. The logic of frames. In Metzging, editor, Frame Conceptions and Text Understanding. de Gruyter, Berlin. 1979.
7. John McCarthy. Circumscription – A Form of Non-Monotonic Reasoning. – Artificial Intelligence, 5 (1980/13) 27-39.p.
8. Lassila, O., Resource Description Framework, Proc in XML'99 Conference, Philadelphia. 1999.
9. Staab, S., - Studer, R. Knowledge Process and Ontologies. – IEEE Intelligent Systems, 26-34.p.
10. Studer, R. Knowledge Process and Ontologies. – IEEE Intelligent Systems, 26-34.p.
11. O'Leary, D.E. Using AI in Knowledge Management: Knowledge Bases and Ontologies. – IEEE Intelligent System, 34-39.p.

In article introduced author's development of ontological models curriculum.

The main stage in the life cycle of ontology is the ontology construction, which performance depends on the technique used. The purpose of research is the presentation of its own ontological model and the interconnections in the limited system DITA.

Key words: *Ontology, curriculum, DITA, concept, task, link.*

УДК 159.922.7

ББК 88.48

Emőke Berghauer – Olasz

GRAPHIC REPRESENTATION OF THE TRAUMATIZED CHILDREN'S FEELINGS

На підставі дитячого малюнка можна визначити, взаємини дитини з батьками в родині та з однолітками в дитячому садку.

До прийняття дитини на навчання до школи, педагоги і психологи просять її намалювати традиційні тести: “Моя родина”, “БДЛ” (будинок, дерево, людина) та інші. За допомогою малюнків можна досліджувати особистість, більше довідатися про її внутрішній світ.

Ключові слова: *малюнок, прешематичні етапи розвитку, емоція, травма.*

While at an older age a repeated trauma destroys the developed personality structure, a trauma experienced by a child distorts and disrupts the personality itself. The divorcing or divorced parents' children have to cope with a great adaptation task, for they have to find confidence in the surrounding where they have become defenceless. This surrounding can cause such abnormal mental states that terminate the usual ties between body and soul, reality and unreality, knowledge and recollections, thus leading to numerous body and psychological symptoms [4]. Although the children undergo similar difficulties, each of them experiences the events of the “outside world” in a different way. Their feelings are often contradicting and disturbing for the nearby adult. In the process of observing the child's development, emotional fluctuations the adults unwillingly project their own experience, emotions. Therefore it is not an easy task to review the creations to determine the emotional problems. This fits perfectly to the children at the preschematic stage of development as far as at this very stage it is extremely difficult to reveal the emotional state on the basis of a drawing. The child's emotional problems are not simple, quite often they are complex.

As far as the inner side of the children's personality can be seen on each drawing they make, the emotional fluctuations emerging in trifles after the divorce are reflected in the same way. In the process of analyzing the drawings it is plausible to take into account the expressive intention, whether it describes moving, whether the reality and the drawing proportion are consistent, whether the children depict reality or reflect the fantasy formed in their minds, or even their dreams.

Starting with the age of four years old the preferred theme is drawing a human figure [2; 3], thus on the basis of the drawings of the divorced parents' children (especially on family drawings) one can see the decomposition of the family structure.

Of great emotional significance on children's drawings is the size of various animated forms and figures. Thus, it is important to enumerate the animated exaggerated details of family and human drawings. As far as they only start to feel proportion at this age, they draw larger those subjects they consider important, thus we can find emotionally exaggerated elements [6]. In a number of cases we can clearly see the child's distress level as well. In their drawings of humans the children draw those people smaller who cause fear and distress as a kind of protection. In this case the persons' exaggerated smallness can be interpreted as a defensive reaction. Sometimes the children draw small figures to hide

themselves from the adults that seem too frightening to them [5]. There is a point of view in the professional literature stating that size represents importance on children's drawings. On the basis of this hypothesis Craddick asked the children to draw a Christmas tree many times. The main point of the research was that the Christmas tree was drawn several times before and after the Christmas holidays from October to March. The results showed that the children drew a larger tree in November and December than in other months. This research made it clear to him that the size represented the significance of the depicted tree to the children. We can also draw a parallel between size and performance motivation. Silvern and his colleagues regard that the children with a higher performance level drew themselves significantly much bigger than those with a lower performance level. In the drawings of mentally retarded children (IQ level ranges from 35 to 80) the size of people grows with the intelligence quotient level [9].

While analysing the interpretations of traditional family drawings we find that the size of a particular family member reflects his/her importance [9].

Many children do not depict on their drawings the parent who lives separately after the divorce, instead they draw the people that bring them up, often doing that emotionally, with exaggerated details, e.g. an enormous hand, a large mouth, etc.

Even if they draw the separately living parent, he/she is often drawn at a distance from the rest of the family members. Quite often they try to show the distance between themselves and the separately living parent in dark colours.

The majority of children that took part in the experiment drew the seven most common parts of the body (head, eyes, feet, body, hands, mouth, nose), however, they were less elaborated in form than the those on their friends' pictures.

The houses are drawn in the same way. As far as all living beings and non-living objects possess a "challenging characteristic" we can easily apply human qualities to a well designed and constructed, or, on the contrary, ugly, prison-like house, e.g.: cosy, friendly, inhuman [2]. The children's drawings of houses show how they view their home: as one offering safety and serenity, or as one offering isolation, gall. The house where the children experienced isolation and gall is drawn colourless or dark.

The feeling of isolation is mostly reflected by drawing bars on windows or drawing no windows and doors at all.

On some child drawings one can see irrelevant, unnecessary details meaning the person's (in this case the child's) insufficient feeling of protection, in general – distress [10]. Similarly irrelevant detail is a bird in the Sun drawn by a four-year old boy on his picture of a house. The more organized these details are, or the more connected they are to the topic of the picture, the more obvious is the fact that their distress is under control. These details bear pathologic significance if they distract the person's attention from the theme of the drawing, or even hide it [9].

Among the pictures of natural objects one can highlight the drawings of trees that are of tremendous significance for the identity. It easily and truly reflects the personality of the author (see Karl Koch's description of personality analysis, the Tree-test, the House-Tree-Person test) [9].

One can see aggression, impulsivity on the drawings of trees by divorced parents' children. It is seen in too dark, pressing, several times drawn lines. On one child drawing one can notice that there is almost a hole in page for drawing due to the pressure and severally drawn lines.

The children of the parents that underwent a trauma quite often draw their surroundings obscurely and in grey colours. In this case the drawing of the tree will be monotonous or black.

Some psychologists consider that the source of aesthetics in child drawings is emotional cumulation [3]. In the process of such cumulation – that is more like a dream – the drawing merges more content and experience. This is the way to fully reveal the child's emotional world and experience, the actual psychological status. However, one should also note that the child's graphic presentation is an excellent ground for artistic expression. Arnheim states that expression helps in trouble to understand the circumstances of human existence and face its fearful featured ..., like the creator of a meaningful order gives the chance to escape from the disturbing influence of the outward reality [1].

To understand the symbolic content of drawings one needs to take into account such structural elements as the quality of the line, the use of colour, figures, and size as well as the ability to combine the above-mentioned elements into one whole, and the latter's presentation in space [2].

In the analysis of the expression of emotions of utmost importance is the understanding of colour usage. The people usually have their own interpretation of colour which is mostly influenced by culture and the society though quite often they have personal meanings as well. There are children that do not like using colours while drawing; therefore it would be plausible to mention the development norms of colour usage at a certain age. At the initial stages of creative development (from eighteen months to four years old) the children usually do not realize the use of colours. At this age they mostly use the colour they like most, or stretch for the pencil that lies nearest, though it happens quite often that in trying to imitate an elder brother or sister they use a ball pen for creation. At a later age (from four to six years old) the use of colours is subjective, though some children start experiencing colour. From six to nine years old is the stage when the schematic use of colours grows, the children can form a small system of using colours in their drawings (brown trunk tree, with red fruit, and a blue flower beside it, or the clothes on family drawings, the colour of hair function as a distinguishing feature). The older children (from nine years old) start to fully make use of colour to present more elaborated forms and figures.

There have been numerous researches dealing with the relation between the use of colours on drawings and a concrete feeling. The red colour is said to symbolize aggression, anger, hatred, as well as passion, excitement, vitality. The red colour can be dominant for both younger and older children. The yellow colour can be usually associated with energy, light, and positive feelings, while the blue can be connected with peace or depression, or even reserved character. The excessive use of black causes mostly negative feelings, thus meaning fear, grimness or doubtfulness.

Alschuler and Hattwick agree in their early investigations that younger children prefer warm colours like red and orange, while older children prefer cold colours like blue and green due to their more developed control [5].

In child therapy of special importance is depression, since the children mask it with a different behaviour. The children suffering from depression look sad, reserved, though there exist other manifestations as well. Depression can be recognized in such feelings as hopelessness, worthlessness, emasculation, remorse. However, the trifles usually show nothing in the behaviour, they do not seem sad or oppressed. Many children become indignant, irritated or aggressive, which fact is often estimated as bad behaviour, especially if this causes difficulties in communicating with their friends or the family. Some depressed children express their frustration in terrorizing animals, encopresis, enuresis, and pyromania [7]. Mostly such features are considered depressive on drawings as exaggerated smallness, abnormally uncertain lines, lack of details. There are cases when a depressive child uses only part of the space intended for drawing. If depression is combined with low self-assessment the children depict themselves in the form of a silhouette, prefer the violet and brown colours [8]. There are cases when isolation is clearly seen on the drawings, in other cases it is hidden. An excellent example is a girl's drawing who depicted their house gloomily and sadly with the rain falling.

Nowadays due to the media more and more family violence, maltreatment, neglect, sexual abuse, terror, and disaster influences are revealed. A question arises: how does the child overcome these traumas? Children that have experienced these and similar cases find themselves in the middle of various emotions. They can hardly overcome neglect, pressure, fear, loneliness, depression, and last but not least uncertainty [4]. Quite often the feeling of loss is connected with the loss of a parent or a guardian that exercises numerous influences on the child. The symptoms of Post-Traumatic Stress Disorder include the termination of the previously liked activities, emotional isolation, and short-term vision of future. The somatic complaints are often accompanied by the child's regression, isolation, and persevering dreams. The children's creations are used to give way to their trauma, communication feelings, grief, bereavement, and loss, for in the activity – in this case in drawing – the non-gratified stress is kept by the children within themselves till it is manifested in drawing [3]. The best way to relieve the tension is communication via drawing for the cause of the trauma is often depicted on children's drawings long before it is expressed in words. It does happen, however, that due to fear not the story is depicted, especially if the trauma included physical or sexual harassment. In the drawings of such children the trauma-causing matter does not appear on drawings, very often the experienced events are depicted in a metaphorically or emotionally gaunt expression [5].

Quite frequent is the case when the children's drawings include visualized fantastic elements. Here the trifle going beyond reality visualizes a dream that can only be achieved and become true via

drawing. In this case we can see a fantastically rich colour usage, numerous smiling, enchanting elements that represent safety to the child.

Creation is an important element of the child's emotionality and an important factor in its understanding. The majority of child therapists using drawing as a method have experienced what a strong modality the creative expression has on the traumatized, confused, and bereaving children. All this is a good chance to make the children accept the confused feelings that can have disastrous effects on them. As far as creative manifestation is a well-known way of expressing feelings the majority of therapeutic treatment is focused on overcoming emotional crisis, trauma or disturbance.

1. Arnheim, R.: To the rescue of art. Berkeley: University of California Press, 1992.
2. Feuer Mária: A gyermekrajzok fejlődéslélektana. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2000.
3. Gerő Zsuzsa: A gyermekrajzok esztétikuma. Flaccus Kiadó, Budapest, 2003.
4. Herman, Judith: Trauma és gyógyulás. Háttér Kiadó – Kávé Kiadó – NANE Egyesület, Budapest, 2003.
5. Malchiodi, C. A.: A gyermekrajzok megértése. Animula Kiadó, Budapest, 2003.
6. Mérei F. – V. Binét A.: Gyermeklélektan. Medicina Könyvkiadó RT, Budapest, 2004.
7. Ranschburg Jenő: Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.
8. Sehringer, W. – Vass Z. (szerk.): Lelki folyamatok dinamikája. Flaccus Kiadó, Budapest, 2005.
9. Vass Zoltán: A rajzvizsgálat pszichológiai alapjai. Flaccus Kiadó, Budapest, 2003.
10. Buck, J. N. (1992). (Revised by Warren, W. L.). House-Tree-Person Projective Drawing Technique Manual and Interpretive Guide. Los Angeles: Western Psychological Services.

While at an older age a repeated trauma destroys the developed personality structure, a trauma experienced by a child distorts and disrupts the personality itself. The divorcing or divorced parents' children have to cope with a great adaptation task, for they have to find confidence in the surrounding where they have become defenceless

As far as the inner side of the children's personality can be seen on each drawing they make, the emotional fluctuations emerging in trifles after the divorce are reflected in the same way. In the process of analyzing the drawings it is plausible to take into account the expressive intention, whether it describes moving, whether the reality and the drawing proportion are consistent, whether the children depict reality or reflect the fantasy formed in their minds, or even their dreams.

Key words: drawing, preschematic stage of development, divorced parents' children, emotion, trauma.

УДК 372.464

ББК 74.200.541.1

Katona Krisztina

KINCSKERESŐ KISKÖDMÖN KOMPETENCIA ALAPON KÖZELÍTVE

У статті наголошено на важливості впливу виховання читача на основі першого завдання домашнього читання, виходячи з того, що сьогодні існують думки педагогів, батьків так і учні з приводу його включення його до переліку обов'язкових для вивчення творів, у т. ч. Мора Ференца "Малий кожушок – шукач скарбів". Ров'язання цієї суперечливої проблеми автор убачає в розробці компромісу: ті, хто вбачає потреби у вивченні учнями цього твору, не повинні залишати юних читачів сам на сам із твором, вони повинні обрати спільне читання з наступним обговоренням, що є досить тривалим та складним процесом. У статті обґрунтовано ідеї щодо спільного опрацювання твору в методичній розробці самого автора, коли його основою є розвиток компетенцій.

Ключові слова: дитяча література, компетенції, опрацювання дитячого твору.

1. Az általános iskolákban folyó oktató-nevelő munkát a Köznevelési törvényen kívül a Nemzeti alaptanterv, valamint a ráépülő helyi tantervek határozzák meg, a közük szabályozóként ékelődő kerettanterv(ek) segítségével. A Nemzeti alaptanterv, amelynek fő funkciója a köznevelés tartalmának elvi, szemléleti megalapozása, műveltségi tartalmakban gondolkodik, és a kompetencia alapú oktatást helyezi előtérbe már a 2003-as változattól kezdődően. A jelenleg érvényes 2007-es NAT-ban tehát nem új gondolat a kompetencia alapú oktatás-nevelés-fejlesztés, a NAT 2003-as változatához képest viszont meg kell jegyeznünk, hogy ebben a dokumentumban az ismeretek közvetítésén túl a készségek fejlesztésének, valamint az attitűdök formálásának a köznevelés megvalósulásának folyamatában betöltött szerepe tovább erősödik. Az európai uniós törekvésekhez igazodva ugyanis szabályozási és fejlesztési prioritás lett egy olyan kompetencia-keretrendszer megalkotása, amely a gazdaság világában és a modern társadalomban történő boldoguláshoz, a tudás megszerzéséhez és megújításához, az élethosszig tartó tanulás paradigmájához, a műveltség igényének kialakulásához, valamint a személyes önmegvalósításhoz szükséges kompetenciákat tartalmazza. A fejlesztési feladatok és az elérendő célok

З М І С Т

ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Джабер Мохаммед Нур. Медико-педагогічна складова професійної підготовки вихователів дитячих садків Йорданії: стан і перспективи	3
Легеза Іветта. Проблеми вивчення “рідної мови” в умовах поліетнічного розвитку шкільництва на Закарпатті (початок ХХ століття)	7
Нос Любов. Підготовка вчителя початкової школи в Канаді: полікультурний аспект	10
Палійчук Оксана, Олійник Олеся. Національне виховання молоді крізь призму ідей Володимира Мацьківа	13
Браун Ласло. Традиційні історичні погляди та нові шляхи у викладанні предмета “Історія України” в загальноосвітніх навчальних закладах	16
Домбі Марія Одріен. Роздуми про дитину ХІХ-го століття: історія затримки розумового розвитку	21
Домбі Оліце. Зміна парадигми в дослідженні підготовки педагогів на основі джерел історії педагогіки	24
Йенеї Тереза. Багатосторонність міжкультурних аспектів програм підготовки вчителів початкових та старших класів у Ниредьхазьській вищій школі	27
Кішне Жамвокі Река. Упровадження педагогіки Френе в угорських дошкільних закладах	32
Лентворські Анна. Традиції та інновації в підготовці вихователів дошкільних навчальних закладів з словацькою мовою навчання за останні п’ятдесят років	35

ВИЩА ШКОЛА

Горчакова Ольга. Соціально-психологічні механізми управління полікультурним освітнім простором вищого навчального закладу	41
Дацків Ірина. Підвищення професіоналізму викладача вищої школи та його вплив на якість професійної підготовки студентів	45
Єрмакова Світлана. Інтерактивні дидактичні засоби випереджувального розвитку творчої індивідуальності майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів	49
Кравець Любов. Саморефлексія – важлива складова професійного становлення майбутнього педагога	53
Кузьма-Качур Марія. Краєзнавство як компонент професійної підготовки майбутнього учителя початкових класів	57
Лалак Наталія. Інклюзивна освіта в контексті сучасних викликів суспільства	62
Науменко Тетяна, Стеценко Ірина. Використання ІКТ-технологій в модернізації змісту професійної освіти майбутніх педагогів	65
Сайфул Дін Абдул Салам. Міжкультурна компетентність як атрибут педагога ХХІ століття	69
Товканець Ганна. Комунікативно-мовленнєва компетенція у професійному спілкуванні майбутніх фахівців	72
Трофанова Тетяна. Готовність майбутніх учителів до формування репродуктивного здоров’я учнів загальноосвітньої школи	77
Хома Ольга. Педагогічна практика як одна із складових підготовки майбутніх учителів початкових класів	81
Балогне Бакк Адріан. Дослідження сприймання спільного виховання в колі педагогів дошкільників м. Шопрон	84
Хусті Ілона. Роль педагогічної практики для студентів у процесі їх становлення компетентними вчителями	87

ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ

Герасимчук Анна. Трансформація цінностей української ментальності та етнопедагогіки у родинному вихованні сім'ї Косачів	91
Макаренко Ольга. Полікультурне виховання засобами етнопедагогіки в системі ДНЗ-ШКОЛА-ВИШ	93
Семенова Наталія. Концепт “здорова особистість” у сучасній парадигмі формування особистості дошкільника	97
Адам Єлізавета. Метод компетенції у педагогіці	101
Балог Лівія. Використання педагогіки маленьких пластунів у дошкільному закладі та початковій школі	105
Боробаш Каталін, Девоса Іван, Козінські Золтан. Виховання здорового способу життя особистості в умовах вищого навчального закладу	109
Вішмег Іштван. Мінливість парадигм фізичного виховання: обґрунтування доцільності	111
Гованські Яношне. Своєрідна система інноваційного музичного мислення	114

ТЕОРІЯ НАВЧАННЯ

Алмашій Іван. Застосування в підготовці учнів до еколого-туристичних маршрутів комп'ютерних програм-тренажерів	118
Барановська Валентина. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до використання комп'ютерно орієнтованих дидактичних засобів навчання	122
Гишка Надія. Уміння учнів учитись в контексті професійної компетентності майбутніх вчителів початкових класів	125
Кононенко Віталій. Теоретико-методологічні засади оновлення змісту мовної освіти	130
Легін Вікторія. До проблеми рефлексії навчальної діяльності молодших школярів	135
Орос Ілдіко. Стан освіти угорськомовного населення Рахівського району Закарпатської області	139
Піц Ірина, Васечкіна Маргарита. Підготовка молодого вчителя до роботи з батьками молодших школярів у системі науково-методичної роботи ЗНЗ	145
Хімчук Ліліана. Психолого-педагогічна готовність майбутніх педагогів до застосування у початковій школі сучасних інформаційних технологій	149
Хома Тетяна. Мовна норма як основний показник культури усного українського мовлення	152
Адам Анетта. Змінний склад студентів – змінна навчальної системи методів у вищій освіті	154
Бендарік Ласло, Ковач Ласло. Онтологічна модель навчального матеріалу та лімітна система “DITA”	159
Бергхауер-Олас Емйовке. До проблеми відчуттів психічно травмованих дітей	164
Катона Крістіна. Вплив ознайомлення з твором “Малий кожушок – шукач скарбів” на формування компетенційної основи	167
Лехнер Ілона. Метод навчання іноземними мовами за допомогою казок (на основі результатів проведеного дослідження)	172
Фігула Еріка. Розвиток соціальних компетенцій у рамках шкільної освіти	177
Шіпош Ласлони. Проблеми змісту навчання та засобів їх трансформації в навчально-виховному процесі вишів	181

C O N T E N T S

THE HISTORY OF PEDAGOGICS

Dzhaber Mohammad Nur. The medical and pedagogical component in the professional training of the nursery teachers in Jordan: the present condition and perspectives	3
Legeza Ivettá. Problems of “native language” studying in the conditions of poliethnical development of education in the Transcarpatian region (the beginning of the XX century)	7
Nos Lyubov. Elementary School Teachers Training in Canada: Multicultural Aspect	10
Paliychuk Oksana, Oliynyk Olesya. National education of young people through prism of ideas of Volodymyr Matskiv	13
Braun László. Traditional and new directions of teaching Ukraine's history in schools (school curriculums)	16
Dombi Mária Adrienne. Child conception, characteristics of thinking about childhood in the XIX TH 21	
Dombi Alice. Paradigm alterations of educational history source-research in teacher training	24
Jenei Teréz. Multi-and intercultural contents of teacher training programs in the College of Nyíregyháza	27
Kissné Zsámboki Réka. Opportunities and Challenges of Freinet Pedagogy in Hungarian Playschools – An Optional Way of Adaptation	32
Lentvorszki Anna. Tradition and innovation during the five decades of Slovakian national minority pre-school teacher’s training at the Szent István University Faculty of Education	35

HIGHER SCHOOL

Gorchakova Olga. Social & psychological mechanisms in multicultural educational institutions management	41
Datskiv Iryna. The extension of the professionalism of the higher school teacher and its influence on the quality of the students’ professional education	45
Ermakova Svitlana. Interactive didactic means of the development of creative individuality of the future professors of higher technical institutions	49
Kravets Lyubov. An important component of a future teacher's professional formation	53
Kyzma-Kachyr Marija. Study of a particular region as a component of professional preparation of the future teachers of primary school	57
Lalak Natalya. Inclusive education in the context of contemporary society	62
Naumenko Tetyana, Stetsenko Irina. Use of ict- technologies for modernization content future professional education teacher	65
Sayful Din Abdul Salam. Multicultural competence is a significant skill of the 21 st century teacher	69
Tovkanets Ganna. Speech-communicative competence in professional communication of the future experts	72
Trofanova Tamara. The students of general school have readiness of future teachers to forming of reproductive health	77
Homa Olga. Pedagogical practice as a component part of the training of the future teacher in primary school	81
Baloghné Bakk Adrienn. Research on inclusive education among kindergarten teachers in Sopron	84
Husztí Ilona. The importance of the teaching practicum of student teachers in the process of their becoming competent teachers	87

THE THEORY OF UPBRINGING

Herasumchuk Anna. Transformation of values of ukrainian mentality and ethnopedagogy in family education of Kosach family	91
Makarenko Olga. Multicultural upbringing with the help of Ethnopedagogy in the system of preschool educational establishment – school – higher educational establishment	93
Semenova Natalya. Concept “healthy personality” in the modern paradigm of forming personality of a preschool child	97
Ádám Erzsébet. Competency-based education. Dimensions of teacher key competences	101
Balogh Livia. Using Boy Scout pedagogy methods in kindergarten and primary school	105
Devosa Iván, Kozinszky Zoltán, Barabás Katalin. Can be effective health promotion in the school context?	109
Vismeg Istvan. Need for a paradigm shift in Physical Education	111
Govanski Yanoshne. Distinctive features of an innovative way of thinking about music	114

THE THEORY OF EDUCATION

Almashiy Ivan. Peculiarities of usage of computer-training programmes while preparing students to the tourist routes	118
Baranovska Valentyna. Teaching future teacher of primary school for using computer oriented didactic means of education	122
Gyshka Nadiya. Ability to study students in context of professional competence for future teachers of initial classes	125
Kononenko Vitaliy. Theoretical and methodological principles of the language education content renovation	130
Lehin Victoria. The problem of reflection of the junior schoolchildren’s studying activity	135
Orosz Ildiko. Analysis of the state of education of the Hungarian population of Rakhiv district, Transcarpathian region	139
Pits Iryna, Vasechkina Margaryta. Preparation of young teacher before work with parents of junior pupils in system scientifically methodical works of general educational establishment	145
Himchuk Liliana. Psychological and pedagogical competence of the future teacher to the use of modern information technologies in primary school	149
Homa Tetyana. Language norm as the main indicator in culture of oral ukrainian speech	152
Ádám Anetta. Changing student composition – changing teaching methods at higher education	154
Bednarik Laszlo, Kovacs Laszlo. Methodological Background of Course Material Ontology Models	159
Berghauer–Olasz Emőke. Graphic Representation of the Traumatized Children’s Feelings	164
Katona Krisztina. The treasure hunter sheepskin waistcoat from the point of view of competency based development	167
Lehner Ilona. Storytelling as a foreign language teaching method (based on the findings of a Transcarpathian investigation)	172
Figula Erika. Developing Social Competences within School Education	177
Sipos Lászlóné. Teaching, knowing, delivering (Some points on the content of education and the means of delivering knowledge)	181

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ВІСНИК
Прикарпатського університету

ПЕДАГОГІКА
Випуск XXXVIII

Видається з 1995 р.

Адреса редколегії: 76000, Івано-Франківськ, вул. Мазепи, 10,
Педагогічний інститут
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Ministry of Education and Science of Ukraine
Precarpathian National University named after V. Stefanyk

NEWSLETTER
Precarpathian University

PEDAGOGICS
Issue XXXVIII

Published since 1995

Publishers adress: Pedagogical Institute,
Precarpathian National University named after V. Stefanyk
57, Shevchenko Str., 76000, Ivano-Frankivsk

Головний редактор: Головчак В.М.
Комп'ютерна правка: Дмитрів Р.В., Матішак М.В., Нижникевич З.М.
Комп'ютерна верстка: Дмитрів Р.В.

За зміст і достовірність фактів, цитат, власних імен
та інших відомостей відповідають автори

Друкується українською мовою. Реєстраційне свідоцтво КВ № 435
Здано до набору 14.04.2011 р. Підп. до друку 21.04.2011 р.
Формат 60x84/8. Папір ксероксний. Гарнітура "Times New Roman".
Ум. друк. арк. 12,00. Наклад 100 прим. Зам. № 40.

Видавець
Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
76000, м. Івано-Франківськ, вул. Бандери 1, тел. 71-56-22
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК 2718 від 12.12.2006 р.